

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

2. De necessitate poenitentiae quatenus est virtus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

C A P. II.

*De necessitate pœnitentiæ, quatenus est actus
virtutis.*

Pœnitentia in omni lege necessarium medium
fuit ad salutem hominibus lapsis in peccatum
mortale, sumitur ex Christi Luc. 13. *Nisi pœnitentiam
egeritis, omnes simul peribitis.* Discrimen verò est inter
statum legis Euangelicæ, & statum ante gratiam Eu-
angelii, quod ante legem gratiæ nemo aditus à
mortali peccato liberari & iustificari poterat sine
vera contritione includente charitatem Dei super o-
mnia, propterea quòd sacramenta veteris legis ina-
ctiva signa erant, quæ gratiam Dei per se non confere-
bant, sed excitabant fidem in Christum, quæ si for-
mata fuerat per actum charitatis & contritionis,
viam habuit iustificandi.

Attritio in sacramento Baptismi vel pœnitentiæ
sufficit ad hominis adulti iustificationem: Ratio,
quia hæc duo sacramenta ex Christi *iustificatione*
non viuorum sed mortuorum remedia sunt, id est
est, per se ac directe instituta, vt homini spiritualem
vitam, id est, remissionem peccatorum adferant,
consequenter eam antè susceptionem necessario
non requirunt: Imperfecta tamen saltem pœni-
tentia necessaria est, tanquam dispositio ad iustifica-
tionem.

Ad consequendam iustificationem in sacramen-
to baptismi sufficere videtur attritio virtualis, si ho-
mo peccatorum suorum tunc memor non sit. Nam
quemadmodum si quis peccatorum memoriam nõ
habet, ad huius iustificationem extra sacramentum
non requiritur pœnitentia, siue contritio formalis,

Vuu sed

sed sufficit virtualis videlicet actus charitatis Dei sui per omnia dilecti, siquidem in scriptura passim actus dilectionis promittitur remissio peccatorum, 1. Pet.

4. Charitas operit multitudinem peccatorum, in pari ratione ad iustificationem peccatoris, qui peccatorum suorum memor aut conscius non est, in sacramento Baptismi non requiri videtur poenitentia siue attritio formularis, sed sufficit virtualis videlicet efficax actus spei supernaturalis. Nam aeternam felicitatem sperans & desiderans paratus est ad desertandum peccatum, quod a consecratione aeternae felicitatis impedire per fidem cognouit: Alia vero ratio est de poenitentiae sacramento, ad quod necessarium requiritur formalis & explicitus actus poenitentiae saltem imperfectus, quippe cum haec sit pars essentialis materiae huius sacramenti.

4 Extat praecipuum diuinum lapsis impositum, ut poenitentiam agant Jerem. 8 Ezech. 18. adeo ut ob eius transgressionem nouum peccatum impoententiae incurratur. Verum cum hoc praecipuum affirmatiuum sit, non omni tempore obligat. Obligatur per accidens tribus casibus. Primò, si sacramentum viuorum proprium suscipere & administrare velit. Secundò, si potius inter peccandi occasiones grauib tentationibus virgeatur, quas credat, se moraliter euitare non posse, nisi ad Deum per contritionem conuersus eius gratiam & auxilia obtineat. Tertiò, si ob alicuius siue principis peccatum communitas incidisset in periculum, ne a Deo grauius puniretur. Sicut accidit in peccato Achan Ios. 7. & Dauid 2 Reg. 24.

5 Non statim, ut mortale peccatum admissum est, praecipuum poenitentiae obligat: Ratio peti debet ex na-

ex natura præceptorum affirmatiuorum, non nisi in temporis opportunitate & necessitate obligantium; consultum tamen est, statim pœnitere iuxta Eccl. 5. *Ne tardas conuerti ad Dominum.*

Pœnitentiam nimis longo tempore aut vsq; ad finem vite differre, est nouum peccatum impœnitentiae: Ratio peti debet tum ex parte Dei, in cuius iniuria longo tempore persistere, & pro illata ipsi iniuria non satisfacere; Præsertim ipso excitante nouam iniuriam. Coniinet, & contemptum interpretatum iuxta Prouerb. 1. *Quia vocaui, & renuisti; ego quoque in interitu vestro ridebo.* Tum vero ex parte peccatoris; siquidem is in mortali peccato diu persistendo grauissimam spiritualium bonorum iacturam, periculum recidendi, ac demum perduram in malo incurrit.

Si moriturus non conetur veram animi contritionem, seu dolorem de peccatis ex Dei dilectione conceptum elicere (quippe tunc obligatus eo quod ex charitatis quemuis obliget, & in exitu huius vite ingressum ad alteram, per actum dilectionis se Deo omnis vitæ author, coniungere studeat) suspensa est eius pœnitentia.

Postquam semel peccata homini remissa sunt, non incumbit obligatio de iis, in memoriam occurrentibus iterum dolendi: Est tamen consultum, ut per accidens necesse est exercere actum disciplinae præteritorum peccatorum, si periculum morose delectationis propinquum esse videtur.

NB. Peccans cum proposito postea confitendi, 9
non tenet peccatum suum: Ratio, quia peccatum
Vuu 2 tantò

tantò minus aut maius est, quanto maius aut minus voluntas ei adhæret, si in eo firmatur. Constat autem voluntatem minus adhære peccato committendo, si postea recedere parata sit, quam si parata non sit. Quod si tamen consideratione veniæ obtinendæ per sacramentum Confessionis aliquis alligatur ad liberius peccandum, videtur esse hæc circumstantia aggrauans, imò nouam speciem ingratitudinis continens. Vnde rectè agunt fideles, si de hoc ipso in sacra confessione se accusent. Non tamen est vnum ex peccatis in Spiritum sanctum, nec semper mortale, sed si frequenter fiat, ita vt homo veluti consuetudinem ac facilitatem quandam peccandi ex tali fiducia postea confitendi ingenitari sibi aduertat.

C A P. III.

De Pœnitentia, quatenus est sacramentum.

Pœnitentia est sacramentum nouæ legis à Christo institutum, Iohan. 20. *Inflauit, & dixit: accipite Spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta sunt.* Nam verbis illis habemus tum externam cæremoniam seu sensibile signum absolutionis, quorum remissionis peccatorum; tum etiam promissionem gratiæ, seu remissionis peccatorum, adeoque habemus proprium sacramentum, idque non ab aliis, quam sacerdotibus administrandum. Etenim posteaquam Christus Dominus in cœna vltima discipulis suis eorumque legitimis in sacerdotali ordine successoribus potestatem dedisset verum suum corpus conficiendi. Deinde post resurrectionem eisdem potestatem contulit corpus suum mysticum, quæ est fidelium con-